

SZAKMAI LÁTOGATÁS IZLANDON (2017. MÁJUS 28 – JÚNIUS 3.)

EGT FINANSZÍROZÁSI MECHANIZMUS – ÖSZTÖNDÍJ PROGRAM
SZAKMAI LÁTOGATÁSOK (M1)

HU08-0056-M1-2016 sz. projekt

2017. május 28. és június 3. között a [Tudás Alapítvány](#) három munkatársa szakmai látogatáson vett részt Izlandon. A projekt izlandi koordinátora az Izlandi Turisztikai Kutató Központ ([Icelandic Tourism Research Centre](#)) volt az észak-izlandi Akureyri városából. A programok szervezésében közreműködött a Hólari Egyetem ([Hólar University College](#)) és az Akureyri Egyetem ([University of Akureyri](#)) is.

A szakmai látogatás fő célkitűzései az alábbiak voltak:

- az Icelandic Tourism Research Centre, a Hólar University College és a University of Akureyri tevékenységének megismerése, kapcsolatépítés, személyes ismeretség kialakítása;
- együttműködés kialakítása az izlandi partnerekkel, új projektek tervezése, előkészítése (EGT Alap, Erasmus+ stb.);
- ismerkedés a falusi (vidéki) turizmus izlandi gyakorlatával, oktatási helyszíneivel, módszereivel, infrastrukturális és személyi feltételeivel;
- a falusi turizmus jól működő helyszíneinek meglátogatása (farmok, vendéglátóhelyek, termékellátó helyek stb.) Észak-Izlandon.

Izland hasonló nagyságú ország, mint Magyarország, viszont lakossága csupán töredéke a miénknak, elhelyezkedése pedig perifériális. Turistaforgalma eléri az egymilliót évente, ami a lakosság háromszorosát is meghaladja, így komoly dilemmát jelent számukra az előnyök és a hátrányok széles körben elfogadható arányainak egyensúlyban tartása. Izland továbbra is az ökoturizmusra teszi a hangsúlyt, magas áraival szűri a beutazó tömeget, egyúttal törekszik arra, hogy színvonalas élményben legyen részük

a turistáknak. A magyarországi gyakorlat mennyiségi szemléletű, tömegturizmust preferáló szemlélete a bevétel maximalizására, míg az izlandi megközelítés a minőségi, a természetet megőrző, profitmaximalizáló célfüggvényre törekszik. Természetesen a turizmus sem ítéhető meg feketén-fehéren, itt is az arányokon van a hangsúly. A lehetőségeket értelmesen kihasználó formák lehetnek a fenntartható turizmus alapjai.

Az izlandi turizmus tanulmányozása közben számos érdekes, gyakran követendőnek tekinthető példát sorolhatunk fel, ami az alábbiakban a teljesség igénye nélkül történik meg:

- Izlandon a turizmus kutatási központja vidéken, a turisztikailag kevésbé feltárt és kiaknázott területen található. Akureyri, a sziget második legnagyobb városa, az északi parton fekszik, oktatási, kereskedelmi és dinamikus fejlődő turisztikai központ, így alkalmas ellenpólusa a Reykjavík és az „arany körút” (Þingvellir Nemzeti Park, Gullfoss, Geysir) déli turisztikai paradicsomának. Nagyon szimpatikus, hogy térben is ott kutatnak, ahol a fejlesztendő potenciál van, ahol a helyismeret jelentős hozzáadott értéket képvisel.

- A Hólari Egyetem (Hólár University College) egy azonos nevű, nagyon kicsi településen található. Püspöki központ a kereszténység megjelenése óta, aminek – elsősorban – szimbolikus jelentősége van. Hólárban több az izlandi ló, mint a lakosság, mégis nyüzsgő diáktelepüléssé válik évről évre. A vidékfejlesztés céljaival összhangban a felsőoktatási intézménynek nem feltétlenül nagyvárosban kell lennie, viszont színvonalas működtetéséhez a feltételeket biztosítani kell.
- Az oktatás különböző szintjein egyre fontosabb, hogy a hallgatók, tanulók szakmai tapasztalatot szerezzenek más szakmai és kulturális környezetben. Ennek érdekében eredményes előkészítő megbeszéléseket folytattunk két oktatási intézményben és a [Hey Iceland](#) farmereket egyesítő szakmai szervezettel. A „learning by doing”-módszertan kiválóan alkalmas az agrárturisztikai ismeretek hatékony gyakorlati elsajátítására. Ehhez a korábban említett nemzetközi programok támogatást nyújtanak.
- Izlandon tett látogatásunk során néhány meglepőnek tűnő, mégis ott természetes jellegre lettünk figyelmesek. A gazdák – a közös cél érdekében – együttműködnek, előzetesen megosztják a feladatokat, bemutatókat egymás között, és ajánlják a másikat (bár nem lenne feltétlenül feladatuk), a szomszédról pozitívan és szépen beszélnek. A legkisebb tanyán is lehet bankkártyával fizetni, mindennek megvan a maga ára, és ez így természetes.
- Egy vidéki, falusi turisztikai helyszín – a sziget településszerkezete egyenlőtlen és ritka – megismertetéséhez szervezés szükséges. Véletlenszerűen nem találunk rá a turisták a látnivalókra, illetve tudni kell azt is, hogy miért lehet vonzó egy-egy helyszín? Mást szeretne egy gazdálkodásba bekapcsolódni vágyó, pl. juh- és kecskeállomány esetén, illetve a speciális izlandi lóval foglalkozni kívánó látogató. Az agroturizmus is egyfajta szolgáltatóként olyan mértékben és mélységben engedi be a látogatót a folyamatokba, ami számára vonzó, de egyúttal nem jár indokolatlanul nagy higiéniai vagy más kockázattal (pl. [kávészó](#) a szarvasmarha-istálló felett).
- Elismerésre méltó az izlandiak állatszerete, a lovak intenzív bevonása a turizmusba. Az agrárturizmus komplex fejlődését bizonyítja, hogy a bemutatófarmok többsége szálláslehetőséget is biztosít. A keresett farmokat könnyű megtalálni, mert jó az információs rendszer, illetve könnyen elsajátítható az útszámozás. Az utazások során a látnivalókat – egységes rendszerben – előjelzőkkel és helyileg is jelölik.

- Izland lakosságának döntő többsége délnyugaton, Reykjavíkban és környékén lakik. Ez a helyzet aszimmetriát jelent, ami a sziget turisztikai terhelését néha a teherbírás feletté billenti, más esetben pedig a kapacitások kihasználatlanságát okozza. Érdekes megfigyelni, hogyan népszerűsítik, illetve terelik a nagyszámú látogatót Észak-Izland irányába, illetve ösztönzik őket a vendégéjszakák számának növelésére.
- Izland felkészült az egész országra kiterjedő turistaáradat fogadására (pl. mindenkitől lehet angol nyelven információt szerezni, mindenkivel lehet angol nyelven kommunikálni). Néhány év alatt is észrevehetően javult a két és három számjegyű utak simasága és burkolata. A vidéki szállások felszereltsége is magas komfortfokozatot biztosít a vendégek számára.
- Izland mind a turisták, mind a szakemberek érdeklődésének központjába került az utóbbi években, mutatja ezt az is, hogy a július-augusztusi fő turistaszezon előtt és után is egyre több érdeklődő utazik a szigetországba.

Izland turizmusának dinamikus növekedése szemléletbeli változást kíván. Az ökoturizmus – mint különlegesen forma – egy bizonyos látogatószám felett már nem biztosítható, viszont a sziget területének nagysága és a természeti attrakciók rurális területeken való megtalálhatósága alkalmas arra, hogy térben és időben széthúzható legyen a forgalom. Izland és Magyarország sok tekintetben hasonló adottságokkal rendelkezik (pl. termálenergia), látnivalók sokasága és sokszínűsége, viszont a földrajzi elhelyezkedés

és a történelmi múlt különbözősége lehetőséget biztosít arra, hogy más karakterű turizmus kialakítása során érijünk el sikereket, viszont több izlandi turizmus-módszertani elem jól adaptálható.

A projekt további eredményei elérhetők a [Tudás Alapítvány](#) honlapján.

A szövegben található képek:

1. [Hólar](#): a Hólar University College székhelye (egyetemi épületek, hallgatói szálláshelyek)
2. [Flugumýri](#): lóistálló (lovasbemutatók helyszíne)
3. [Lýtingsstaðir](#): lótenyésztéssel, -tartással foglalkozó gazdaság; lovastúrákat szerveznek, a lovak bérelhetők lovaglás céljára
4. [Kaffi kú](#): automatizált szarvasmarhatelep, felette kávézó található (a tulajdonos elmagyarázza az érdeklődők számára a telep működését)
5. [Stórhóll](#): juh- és kecsketenyésztéssel, - tartással foglalkozó gazdaság, kézműves termékek előállításával és eladásával is foglalkoznak

Dr. Gál József – Dr. Mucsi Imre – Palotás János